

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 6 lipca 2004 r.

Druk nr 750

**KOMISJA
NAUKI, EDUKACJI I
SPORTU**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Nauki, Edukacji i Sportu wnosi projekt uchwały w sprawie niezbędnych działań mających na celu przygotowanie Polski do integracji europejskiej w obszarze wspierania oraz wykorzystania prac naukowo-badawczych i wdrożeniowych w gospodarce.

Jednocześnie informuję, że w dalszych pracach nad tym projektem uchwały komisję reprezentować będzie senator Zbigniew Kruszewski.

W załączniu przekazuję projekt uchwały.

Przewodniczący Komisji
Nauki, Edukacji i Sportu
(-) Marian Żenkiewicz

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 2004 r.

w sprawie niezbędnych działań mających na celu przygotowanie Polski do integracji europejskiej w obszarze wspierania oraz wykorzystania prac naukowo – badawczych i wdrożeniowych w gospodarce

Ostatnie lata to okres bardzo dynamicznego rozwoju cywilizacyjnego wielu państw świata, związany głównie z postępem technologicznym. Dostrzegając zagrożenia towarzyszące temu rozwojowi Rada Unii Europejskiej przyjęła w 2000 roku Strategię Lizbońską, mającą doprowadzić do osiągnięcia przez gospodarkę europejską do 2010 roku pozycji najbardziej konkurencyjnej na świecie gospodarki opartej na wiedzy.

Stan nauki polskiej na tle Europy i świata jest wyjątkowo niekorzystny. Wynika on przede wszystkim z permanentnego jej niedofinansowania.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Polska stoi przed koniecznością włączenia się w trwający już w krajach rozwiniętych proces transferu wyników prac naukowo–badawczych do przedsiębiorstw przemysłowych poddawanych coraz większej konkurencji. Wyniki dotychczasowych działań w zakresie tego transferu są niezadowalające.

Niezbędne jest więc stworzenie właściwych mechanizmów, których wspólnym celem będzie właściwy i niezawodny transfer wiedzy oraz technologii do przemysłu. Wśród nich należy uwzględnić odpowiednie przygotowanie organizacyjno – prawne do powstawania na terenie Polski obszarów innowacyjności, wiedzy oraz zaawansowanych technik i technologii. Obszary te będą mogły stać się miejscami współpracy podmiotów gospodarczych, finansowych i naukowych. Staną się miejscem wymiany informacji o potrzebach i możliwościach przemysłu oraz o przygotowaniu nauki w zakresie zabezpieczenia tych potrzeb. Będą partnerami dla funkcjonujących podobnych obszarów w krajach Unii Europejskiej. Zaktywizują idącą w tym kierunku działalność samorządów lokalnych.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej widzi pilną potrzebę dokonania takich zmian w polskich uregulowaniach prawnych, które pozwolą na bezpośrednie zaliczanie w koszty funkcjonowania przedsiębiorstw działalności innowacyjnej i naukowo – badawczej.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że środki finansowe, kierowane na rozwój nauki są niewystarczające. Brak jest też efektywnego systemu motywacyjnego, skłaniającego środowiska naukowe do pracy na rzecz przemysłu.

Senat zwraca się do Rządu RP o przedstawienie do 1 października 2004 roku programu na rzecz przyspieszenia i ujednolicenia działań, mających na celu wykorzystanie prac naukowo–badawczych i zintensyfikowaniu wdrożeń w gospodarce.

Niezwłoczne podjęcie aktywnych działań mających na celu rozwój nowoczesnej gospodarki, realizacja programu przyjętego przez Radę Unii Europejskiej Strategii Lizbońskiej, to obecnie jedne z najważniejszych zadań władz ustawodawczych i wykonawczych naszego Państwa.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

UZASADNIENIE

Strategię Unii Europejskiej w XXI wieku wyznacza m.in. wykorzystanie kapitału intelektualnego i kreatywnych możliwości umysłu ludzkiego, jako podstawy wszelkiego rozwoju. Unia Europejska stawia sobie za cel, żeby Europa już w 2010 roku była najbardziej dynamicznie rozwijającym się obszarem na świecie (Strategia Lizbońska z 2000 roku). Polska powinna – jako przyszły członek Unii – przyjąć i poprzeć tę strategię.

Rodzimy potencjał intelektualny stanowić powinien przepustkę do Unii Europejskiej. Polska – aby nie zostać w tyle – musi umieć nazwać własne priorytety rozwojowe.

Od roku 1989 następuje jednoczesne zmniejszanie środków na wsparcie edukacji i nauki i spontaniczny rozwój prywatnego szkolnictwa wyższego, co było instynktowną odpowiedzią rodziców na mizerię budżetową państwowych uczelni.

Tworzenie budżetu w Polsce powinno zaczynać się od wyznaczenia właściwych wielkości na edukację i badania naukowe jako najważniejszych, a dopiero potem wyznaczania następnych pozycji budżetu. Odpowiednie nakłady na edukację i badania naukowe powinna ponosić także polska gospodarka. Musi to być zagwarantowane odpowiednim oprzyrządowaniem prawnym.

Potencjał intelektualny, bardzo zaniedbany w ostatnich 14 latach przez politykę państwa wobec nauki, badań, edukacyjności społeczeństwa, musi zostać pobudzony. Nasz kraj został bardzo daleko w tyle, jeżeli chodzi o wynalazczość, o nowe technologie, wyższe umiejętności, prace wyższego rzędu. Polsce bardzo potrzebna jest także promocja wysiłku umysłu ludzkiego.

Polityka państwa w tych obszarach odgrywa bardzo ważną rolę, co można dostrzec na przykładzie Finlandii i Irlandii.

Również kryzys finansów państwa w dużej części jest skutkiem wieloletnich zaniedbań w budowaniu gospodarki innowacyjnej, powiązanej z odpowiednią polityką naukową. Zaniedbania te dotyczą także wykorzystania nauki na rzecz sprawności państwa. Zachodzi pilna potrzeba zreformowania w Polsce systemu organizacji i finansowania badań naukowych w celu lepszego powiązania ich z potrzebami rozwojowymi gospodarki.

Polityka naukowa państwa nie powinna być zorientowana na ratowanie przestarzałego i upadającego przemysłu, ale głównie na tworzenie całkowicie nowych, nieistniejących jeszcze gałęzi gospodarki, wykorzystujących wyniki badań naukowych. Strategia rozwojowa

nauki powinna dawać możliwości podejmowania i rozwiązywania ważnych i ambitnych problemów, dających się przełożyć na praktyczne zastosowania w różnych dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i państwowego w przewidywalnym horyzoncie czasowym. To jest właściwa droga do budowania gospodarki opartej na wiedzy.

W krajach rozwiniętych standardem myślowym jest szeroko rozumiana innowacyjność. Jest ona głównym czynnikiem rozwoju. Ta świadomość musi zacząć być powszechną również w naszym kraju.

Należy stworzyć ramy prawne, które pozwalałyby na rozwój dziedzin gospodarczych, opartych na bio-, nano, e-technologiach.

W Polsce, w sposób naturalny, dokonuje się już koncentracja środków prorozwojowych w niektórych regionach kraju. Ministerstwo Nauki i Informatyzacji zidentyfikowało trzy obszary, które zasługują na specjalną uwagę. Wśród nich mamy Centralny Okręg, obejmujący obszary Warszawy i Łodzi, region południowy obejmujący Górnego Śląsk i Wrocław oraz niedawno zainaugurowaną tzw. Dolinę Lotniczą, która ma kolosalny potencjał, gdyż przemysł lotniczy w Unii Europejskiej dysponuje olbrzymimi środkami.

Okręgi te mogą stać się nowym sposobem organizacji badań, likwidacji barier między badaniami a innowacjami w przemyśle, zapobiegania fragmentacji działań na poziomie krajowym i regionalnym.